

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Сектор за надзор и превентивно
деловање у животној средини

Извештај о раду 2022

ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Фебруар 2023

САДРЖАЈ

Правни основ	3
Надлежност поступања	3
Информације и подаци о раду	7
IMPEL мрежа	31
е-Инспектор	32
Радни циљеви	32
Збирни подаци о раду	34
Делотворност инспекцијског надзора	35
Показатељи за унапређење делотворности инспекцијског надзора	35

1. ПРАВНИ ОСНОВ

На основу члана 44. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18) сачињен је Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину са прописаним информацијама и подацима.

2. НАДЛЕЖНОСТ ПОСТУПАЊА ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основни извор националног права у области заштите животне средине у Републици Србији по којима поступа инспекција за заштиту животне средине представља 16 закона и преко 250 подзаконских аката донетих на основу истих и то:

1. Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18 - др. закон).
2. Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09).
3. Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон).
4. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21).
5. Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 96/21).
6. Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон).
7. Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон)
8. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18 - др. закон).
9. Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 93/12 и 25/15).
10. Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС”, бр. 109/21).
11. Закон о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 104/13).
12. Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, бр. 36/09).
13. Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18 - др. закон и 71/21).
14. Закон о националним парковима („Службени гласник РС”, 84/15 и 95/18 - др. закон).
15. Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС”, бр. 112/15).
16. Закон о климатским променама („Службени гласник РС”, бр. 26/2021).

Инспектори за заштиту животне средине поступају и по следећим законима:

1. Закон о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15-др. закон, 62/17 и 128/2020)
2. Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18-др. закон и 95/18).
3. Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење).
4. Закон о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18).
5. Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16, 91/19 - др. закон, и 91/19).
6. Закон о привредним преступима („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 - пречишћен текст, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05 - др. закон).

7. Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19).
8. Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/2019, 86/2019 и 156/2020).

Закон о државној управи у члану 54. утврђује да послови инспекцијског надзора могу бити поверени органима аутономне покрајине, општине, града и града Београда. Чланом 47. Закона о државној управи, прописана су општа овлашћења у контроли поверених послова. Ова општа овлашћења у вршењу надзора над радом примењују се и на координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору.

Аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе поверени су послови инспекцијског надзора над применом одредаба појединих наведених закона. У складу са чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору, републичка инспекција за заштиту животне средине, врши координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа.

Инспекцијски надзори у 2022. години вршени су у складу са Годишњим планом инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, који је сагласно одредби члана 10. став 6. Закона о инспекцијском надзору објављен на интернет страници Министарства заштите животне средине:

https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Plan%20rada%202022%20-%20Inspekcija%20za%20za%20C5%A1titu%20%20C5%BEivotne%20sredine_0.pdf

Годишњи план инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, спровођен је у следећим областима у оквиру Одељења, и то:

❖ **Административно-правни послови**

Одељење за административно-правне послове, процену ризика и стручно усавршавање

У Одељењу за административно-правне послове, процену ризика и стручно усавршавање, обављају се послови који се односе на: учешће у изради прописа и других аката из области заштите животне средине; праћење и покретање поступка за имплементацију препорука, директива и других прописа европског законодавства из делокруга Сектора; пружање правне помоћи инспекторима у редовном раду и по покренутим поступцима пред правосудним органима; праћење и проверу квалитета управних аката инспектора и заступање пред судом; анализу и управљање ризицима у припреми и планирању инспекцијских надзора у складу са Законом о инспекцијском надзору; развијање методологије, сопствене базе података и алата у сврху процене ризика и система којима се омогућава транспарентност рада инспекција, уједначавање инспекцијске праксе израдом процедура поступања; учешће у изради плана интегритета и превенција корупције; организовано спровођење стручног усавршавања инспектора у оквиру општих и посебних програма; праћење рада међународних мрежа везаних за рад инспекције за заштиту животне средине; учешће у припреми и координацији израде годишњих планова и извештаја о раду Сектора у складу са Законом о инспекцијском

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

надзору; учешће у припреми и успостављања система управљања квалитетом у Сектору; вођење базе података о управним актима Сектора; обавља и друге послове из ове области.

У Одељењу за административно-правне послове, процену ризика и образовање образоване су уже унутрашње јединице: 1. Одсек за административно-правне послове у области инспекцијског надзора, 2. Група за процену ризика и 3. Група за стучно усавршавање и комуникацију.

❖ Област координације поверених послова

Одељење за поверене послове

❖ Област заштите земљишта и несанитарних депонија

Одељење за поверене послове

❖ Област заштите од буке

Одељење за поверене послове

❖ Област заштите од нејонизујућих зрачења

Одељење за поверене послове

У Одељењу за поверене послове обављају се послови који се односе на: координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе; усклађивање планова инспекцијског надзора и рада инспекција у надзору поверених послова; инспекцијски надзор из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе; планирање и припрему образовања инспектора за заштиту животне средине на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе; инспекцијски надзор спровођења мера санације, затварања и рекултивације депонија и сметлишта комуналног отпада; инспекцијски надзор у области заштите од нејонизујућих зрачења обавља и друге послове из ове области. У Одељењу за поверене послове образоване се уже унутрашње јединице и то Одсек за координацију поверених послова и Одсек за земљиште, заштиту од буке и нејонизујућих зрачења.

❖ **Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања**

Одељење за индустрију

У Одељењу за индустрију обављају се послови који се односе на: инспекцијски надзор у области контроле загађења ваздуха; инспекцијски надзор у области интегрисаног спречавања и контроле загађења животне средине; инспекцијски надзор у области контроле квалитета отпадних вода и контроле загађивања вода; инспекцијски надзор у области заштите од буке из индустријских постројења; инспекцијски надзор у области управљања отпадом код произвођача отпада; инспекцијски надзор у области контроле изградње, рада и затварања пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину, односно инспекцијски надзор у области контроле услова и прописаних мера заштите животне средине из Студије о процени утицаја на животну средину и решења којим је дата сагласност на Студију, као и контроле минималних услова заштите животне средине из решења којима је одлучено да за пројекат није потребна процена утицаја на животну средину; инспекцијски надзор у циљу утврђивања испуњености услова заштите животне средине за обављање делатности; и друге послове из ове области. У Одељењу за индустрију образоване су уже унутрашње јединице: Одсек за интегрисано загађење и Одсек за заштиту животне средине од загађивања.

❖ **Област заштите од хемијског удеса**

Одељење за удесе и хемикалије

❖ **Област хемикалија и биоцидних производа**

Одељење за удесе и хемикалије

Одељење за удесе и хемикалије обавља послове који се односе на: инспекцијски надзор у области заштите од хемијског удеса у Севесо постројењима; инспекцијски надзор према Закону о хемикалијама, Закону о биоцидним производима, Закону о забрани, развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању и другим законима из области заштите животне средине; обављање ванредних инспекцијских надзора у случају великог хемијског удеса; сарадњу са другим секторима у Министарству, другим службама и стручним организацијама везаним за заштиту од хемијског удеса; обавља и друге послове из ове области. У Одељењу за удесе и хемикалије образоване су уже унутрашње јединице: Одсек за удесе и Одсек за хемикалије.

❖ Област управљања отпадом

Одељење за отпад, амбалажу и амбалажни отпад

Одељење за отпад, амбалажу и амбалажни отпад обавља послове који се односе на: инспекцијске надзоре у области контроле поступања са опасним и осталим отпадом, амбалажом и амбалажним отпадом у складу са одредбама Закона о управљању отпадом и Закона о амбалажи и амбалажном отпаду; инспекцијске надзоре оператера постројења за поновно искоришћење, односно третман отпада у циљу утврђивања испуњености услова за доделу подстицајних средстава; инспекцијске надзоре у циљу утврђивања испуњености услова заштите животне средине за прекогранично кретање отпада; инспекцијске надзоре у циљу утврђивања испуњености услова заштите животне средине за рад постројења за управљање отпадом; инспекцијске надзоре депонија за које је издата дозвола за управљање отпадом; израда јединствене базе података оператера који поступају са опасним и осталим отпадом, амбалажом и амбалажним отпадом, са системом за праћење степена усаглашености са важећом законском регулативом из области заштите животне средине; као и друге послове из ове области. У Одељењу за отпад, амбалажу и амбалажни отпад образоване су уже унутрашње јединице: Одсек за опасан и остали отпад и Одсек за амбалажу и амбалажни отпад.

❖ Област заштите природе

Одељење за заштиту биодиверзитета

Одељење за заштиту биодиверзитета обавља послове који се односе на: инспекцијски надзор у области контроле заштићених природних добара; инспекцијски надзор у области контроле међународног промета врстама које се налазе на CITES листама и контроле промета строго заштићених и заштићених врста дивље флоре и фауне; стручних организација за заштиту природе; инспекцијски надзор у области заштите и одрживог коришћења рибљег фонда, коришћења риболовних вода и риболовних вода у заштићеним природним добрима, порибљавање риболовних вода, начин обављања риболова (рекреативног и привредног), алата за обављање риболова и времена ловостаја риба, промета риба; непосредан надзор над извршењем инспекцијских послова поверених аутономној покрајини; обавља и друге послове из ове области. У Одељењу за заштиту биодиверзитета образоване су уже унутрашње јединице: Одсек за природу и Одсек за рибарство.

3. ИНФОРМАЦИЈЕ И ПОДАЦИ О РАДУ

Годишњи извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину садржи следеће информације и податке:

1) Број спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције)

Инспекција за заштиту животне средине је током 2022. године у поступку вршења инспекцијских надзора, на стручним скуповима и обукама, као и по захтевима надзираних субјеката редовно, благовремено и детаљно информисала надзиране субјекте везано за примену одредби закона и подзаконских аката из области заштите животне средине и у случају ненадлежности упућивала надзиране субјекте на надлежне органе.

Инспектори за заштиту животне средине, вршили су и едукативно, односно превентивно деловање и приликом прве редовне инспекцијске контроле код привредног субјекта. Оваквим превентивним приступом у току надзора код привредног субјекта, постиже се ефикаснија примена законских прописа. Надзираним субјектима посебно је указивано на надлежности инспекције за заштиту животне средине на општинском, градском, покрајинском и републичком нивоу, као и на њихове обавезе везано за примену одредби важећих законских прописа.

Превентивно деловање инспекције за заштиту животне средине остварено је делом и кроз информисање јавности о инспекцијском раду објављивањем Плана инспекцијског надзора за 2022. годину и контролних листи из различитих области заштите животне средине.

У складу са Законом о инспекцијском надзору, а ради постизања циља инспекцијског надзора, инспекција за заштиту животне средине је превентивно деловала у 254 случаја, од тога извршила је 46 превентивних инспекцијских надзора и 208 службених саветодавних посета.

❖ Административно-правни послови

Поступано је по захтевима за доступност информација од јавног значаја, по захтевима Заштитника грађана и питањима народних посланика.

Грађани, правни субјекти и други органи и организације пријављивали су проблеме писаним путем, путем телефона или електронском поштом. Поднесци који нису били из надлежности инспекције за заштиту животне средине, су у складу са чланом 62. Закона о општем управном поступку прослеђени надлежном органу на даље поступање. О прослеђивању поднеска странка је обавештавана.

У складу са Законом о инспекцијском надзору, Инспекција за заштиту животне средине је у фебруару 2022. године извршила измене и допуне три контролне листе и израдила једну нову контролну листу, из области контроле биоцидних производа, за које је добијена сагласност Координационе комисије за инспекцијски надзор Владе РС.

У децембру 2022. године извршено је преиспитивање свих контролних листи, без измена и допуна, и исте су прописно означене са шифрама и датумима. Све контролне листе са Водичима за примену контролних листи и Алатима доступне су на интернет страници Министарства заштите животне средине: <https://www.ekologija.gov.rs/dozvole-obrasci/kontrolne-liste> са које се могу и преузети.

Одељење је поступало у 442 предмета и сачинило 750 дописа.

2) Обавештавање јавности, пружање стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези са надзираним субјектима, укључујући издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете, превентивним инспекцијским надзорима и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и

У току 2022. године инспекција за заштиту животне средине је вршила и службене саветодавне посете, са циљем предузимања превентивних мера и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања у спречавању настанка штетних последица по заштиту животне средине. Такође, вршене су службене саветодавне посете на основу захтева надзираних субјеката, који су тражили одређена објашњења везана за заштиту животне средине и за њихове обавезе у овој области. У току 2022. године, инспекција за заштиту животне средине је извршила 208 службених саветодавних посета.

Уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији у повезивању свих заинтересованих страна формирањем мултиресорне Стручне групе састављене од представника Републичког јавног тужилаштва, Врховног касационог суда, Прекршајног апелационог суда, Привредног суда у Београду, Министарства унутрашњих послова и Министарства заштите животне средине, након израде Водича за поступање у случају непрописног управљања опасним отпадом, сачињено и одштампано Упутство за управљање опасним отпадом 2022. године.

Израда Упутства за управљање опасним отпадом има за циљ успостављање боље координисане сарадње између инспекција за заштиту животне средине, полицијских службеника и правосудних органа у случајевима непрописног управљања опасним отпадом. Предметно Упутство је и сажета верзија Водича за поступање у случају непрописног управљања опасним отпадом који је доступан на интернет страници: www.ekologija.gov.rs, у ком су на општи начин представљене надлежности поступања које су примењене у примерима добре праксе у Водичу.

Упутство за управљање опасним отпадом са Водичем за поступање у случају непрописног управљања опасним отпадом, су намењени да се користе као алат за поступање инспекције за заштиту животне средине, полицијских службеника и правосудних органа у спровођењу прописаних мера управљања опасним отпадом и санкционисању учињених прекршаја, привредних престапа и кривичних дела.

Водич и Упутство су презентовани од стране републичког инспектора за заштиту животне средине на Семинарима о унапређење координације међу кључним актерима са циљем боље примене закона и процесуирања случајева еколошког криминала, који су одржани у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду у организацији Мисије ОЕБС-а у Србији.

Уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији са представницима правосудних органа, Министарства унутрашњих послова и Министарства заштите животне средине сачињен је одштампан Водич за унапређење правне заштите у заштићеним подручјима 2022. године.

Један од важних стратешких циљева Министарства заштите животне средине је и повећање број заштићених подручја а самим тим и укупне површине заштите у Републици Србији. У том смислу од суштинске важности су и законске обавезе будућих управљача заштићених подручја а свакако и садашњих, као и унапређење правне заштите у заштићеним подручјима. Одговорно коришћење и одржива употреба природних вредности је кључ заштите животне средине. Природне вредности су заправо природна богатства која чине ваздух, вода, земљиште, шуме, геолошки ресурси, биљни и животињски свет. Заштићена подручја која представљају и предмет овог Водича су подручја „географски јасно одређена” (РИО конвенција) посебних природних вредности која имају уз то и еколошки, научни, културни, образовни, рекреативни, туристички - може се рећи опште друштвени значај због чега и уживају посебну законом прописану заштиту.

Водич за унапређење правне заштите у заштићеним подручјима презентован је од стране републичког инспектора за заштиту животне средине на Семинарима о унапређењу координације међу кључним актерима са циљем боље примене закона и процесуирања случајева еколошког криминала, који су одржани у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду у организацији Мисије ОЕБС-а у Србији.

❖ Област заштите од хемијског удеса

Службене саветодавне посете у области заштите од удеса извршене су по захтеву оператера у циљу правилне примене прописа из предметне области, тј. ради појашњења и правилне имплементације одредаба закона који се односе на идентификацију севесо оператера. Извршено је 8 службених саветодавних посета из области заштите од удеса.

❖ Област управљања отпадом

Активности усмерене ка превентивном деловању из области управљања отпадом огледале су се у давању стручних и практичних савета и препорука, и то у вези давања смерница за збрињавање отпада, управљања отпадом генерисаним при обављању делатности, изради и попуњавању документације, као и другим питањима из области управљања отпадом. Извршена је 1 службена саветодавна посета.

❖ Област заштите природе

У току 2022. године у складу са Законом о инспекцијском надзору и Годишњим Планом, инспекција за заштиту животне средине у области заштите природе је вршила превентивне инспекцијске надзоре са циљем предузимања превентивних мера и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања у спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена природна добра. Републички инспектори су обавили 45 превентивних инспекцијских надзора код управљача заштићених подручја, оператера који се баве прометом заштићених биљних и животињских врста, а у циљу утврђивања законитости пословања.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

У току 2022. године у области заштите ваздуха, инспекција за заштиту животне средине је у оквиру акције обиласка котларница у јавним установама и јавним предузећима на територији Града Београда, извршила 117 службених саветодавних посета. Службене саветодавне посете извршене су у јавним и комуналним предузећима, позориштима, здравственим и предшколским установама, факултетима и студентским домовима, позориштима, као и у Секретаријату за образовање и дечју заштиту, Градске управе Града Београда, а по питању котларница у основним и средњим школама. У извештајном периоду извршена је и једна службена саветодавна посета у области отпадних вода, по захтеву надзираног субјекта за пружање саветодавне подршке у његовом пословању.

❖ Област заштите од буке у животној средини

Службене саветодавне посете у области заштите од буке у животној средини извршене су код ЕМС АД Београд према Годишњем плану инспекцијског надзора. Предмет службене саветодавне посете је примена одредби члана 18. став 1. а у вези са чланом 17. став 3. и 4. Закона о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 96/21).

Службене саветодавне посете извршене су на 10 локација надземних електроенергетских водова - далековада у насељеним местима. Извршено је 20 службених саветодавних посета.

Током службене саветодавне посете извршена су мерење буке у животној средини у зони утицаја далековада сагласно одредбама Закона о заштити од буке у животној средини.

На основу резултата мерења буке приказаних у сачињеним Извештајима закључено је ниво буке при раду дефинисаних извором буке - далековада за период мерења дан, вече и ноћ не прелази граничне вредности буке у животној средини на 10 локација надземних електроенергетских водова - далековада (ДВ) које су биле предмет службених саветодавних посета. Службене саветодавне посете утврдиле су усклађеност ЕМС АД Београд са одредбама Закона о заштити од буке у животној средини и подзаконским актима.

❖ Област заштите земљишта

Службене саветодавне посете у области заштите земљишта извршене су код ЕМС АД Београд према Годишњем плану инспекцијског надзора.

Предмет службене саветодавне посете је примена одредби члана 7. Закона о заштити земљишта („Службени гласник РС”, бр. 112/15). Саветодавне посете извршене су на 10 локација трафостаница. Током службених саветодавних посета извршена су узорковања земљишта на основу којих је извештајем константовано да није утврђено прекорачење граничних вредности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту. Извршено је 13 службених саветодавних посета.

Службене саветодавне посете утврдиле су усклађеност ЕМС АД Београд са одредбама Закона о заштити земљишта и подзаконским актима.

3) Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи

Током 2022. године настављен је континуитет у контролама правних субјеката, а и њихово пословање је управним мерама доведено у висок ниво усклађености са законом. Субјекти се у великој мери обраћају инспекторима у вези са недоумицама у њиховом пословању, како би евентуални пропусти били исправљени и како би њихов рад био у складу са прописима из надлежности Министарства заштите животне средине.

Редовни инспекцијски надзори вршени су са издатим налозима за инспекцијски надзор и надзирани субјекти су о планираним инспекцијским надзорима обавештени на прописани начин и у прописаним роковима сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору. Сами инспекцијски надзори вршени су према контролним листама за одређене области надзора, које се у прописаним роковима преиспитују и по потреби се ажурирају, што се објављује на сајту Министарства заштите животне средине.

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, обављани су надзори у различитим областима заштите животне средине.

❖ Област заштите земљишта и контрола несанитарних депонија

У току 2022. године вршени су редовни, ванредни и контролни инспекцијски надзори, као и хитно поступање у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија.

Током 2022. године извршено је једно хитно поступање и поступање по представкама везано за спровођење Закона о заштити земљишта.

Хитно поступање се односило на предузимање мера на санацији акцидентно загађеног земљишта услед уклањања цистерне за лож уље.

У области заштите земљишта било је укупно 15 предмета, 1 ванредни инспекцијски надзора, 2 хитна поступања и 7 контролних инспекцијских надзора.

У току 2022. године извршени су редовни и контролни инспекцијски надзори код управљача несанитарним депонијама. Редовни инспекцијски надзори су вршени у погледу контроле доношења и спровођења Плана прилагођавања постројења са корективним мерама и динамиком прилагођавања рада постројења за управљање чврстим комуналним отпадом, за несанитарну депонију-сметлиште комуналног отпада у складу са пројектима, на које сагласност даје министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно других обавеза прописаних одредбама Закона о управљању отпадом и Закона о заштити животне средине. Свим несанитарним депонијама-сметлиштима комуналног отпада у поступку планирања додељен је „Критичан” и „Висок” степен ризика, због њиховог негативног утицаја на медије животне средине, пошто се на истим одлаже отпад у полуконтролисаним условима, а тело депоније није изграђено у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније.

У области контроле несанитарних депонија било је укупно 15 предмета, 15 редовних инспекцијских надзора и 3 контролна инспекцијска надзора.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2022. годину учествовала су 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

❖ Област заштите од буке

Поступајући по представкама, током 2022. године извршени су ванредни и контролни инспекцијски надзори управљача државних путева I и II реда ЈП „Путеви Србије”, везано за спровођење мера заштите од буке. Ванредним инспекцијским надзорима обухваћене су деонице дуж државног пута IA реда - аутопута Е-75, Е-763 и обилазнице око Београда Е-70/75, као државни пута IB реда број 24 на деоници Баточина - Крагујевац.

Поступајући по решењу републичког инспектора за заштиту животне средине ЈП „Путеви Србије” у 2022. години поставили су дуж државног пута IB реда, број 24, веза Коридор 10 – Крагујевац, насеље Баточина, 9 зидова за заштиту од буке укупне дужине L= 1360,00 m. Након постављања зида за заштиту од буке, извршеним мерењима констатовано је да меродавни нивои буке не прелазе граничне вредности индикатора буке на отвореном простору у дневном, вечерњем и ноћном интервалу на мерним местима и не прелазе граничне вредности индикатора буке у затвореним просторијама у дневном, вечерњем и ноћном интервалу на мерним местима.

Такође, извршени су и ванредни и контролни инспекцијски надзори „Инфраструктура железнице Србије,, АД по представци становника улица Атанасија Пуље, Херцеговачке и Железничке у Земуну, везано за постављање адекватне заштите од буке, тј. противзвучне ограде-баријере на делу реконструисане железничке пруге кроз Земун за коју је „Инфраструктура железнице Србије,, АД прибавила сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта модернизације пруге Београд - Суботица - државна граница (Келебија), деоница Београд Центар - Стара Пазова. Републички инспектор за заштиту животне средине решењем је наложио Инфраструктури железнице Србије АД, мерење буке у животној средини у предметном случају. У току 2022. године започето је извршење наложених мера.

У области заштите од буке извршено је 30 инспекцијских надзора у 2022. години, 18 ванредних инспекцијских надзора и 12 контролних инспекцијских надзора.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од буке за 2022. годину учествовао је један републички инспектор за заштиту животне средине и шеф Одсека.

❖ Област заштите од нејонизујућих зрачења

Током 2022. године вршени су редовни инспекцијски надзори везано за контролу спровођења мера заштите од нејонизујућих зрачења у погледу коришћења извора нејонизујућег зрачења од посебног интереса и то надземних електроенергетских водова - далековода (ДВ) од стране ЕМС АД Београд.

У свим случајевима утврђено је законито пословање и поступање од стране ЕМС АД Београд, које се односи на примену одредби Закона о заштити од нејонизујућих зрачења.

Током 2022. године координација инспекцијског надзора из области заштите од нејонизујућих зрачења обављала се кроз свакодневне консултације са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе којима су поверени послови инспекцијског надзора.

У области заштите од нејонизујућих зрачења од укупно 30 предмета извршено је 16 редовних инспекцијских надзора, 2 ванредна инспекцијска надзора, 4 контролна инспекцијска надзора, а 21 предмет је прослеђен надлежним органима.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2022. годину учествовао је један републички инспектор за заштиту животне средине и шеф Одсека.

❖ ИПАРД

По захтевима Управе за аграрна плаћања, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а на основу Споразума о сарадњи, вршени су ванредни канцеларијски и теренски инспекцијски надзори у циљу утврђивања испуњености услова за одобравање захтева за исплату подстицаја, у вези са спровођењем ИПАРД Програма.

По ИПАРД програму у 2022. години, укупно је реализовано 255 надзора, од тога 84 надзора је извршено од стране републичких инспектора, Одељења за поверене послове и 171 заједнички надзор са инспекторима јединица локалне самоуправе.

Све наведене заједничке надзоре је реализовало 5 републичких инспектора за заштиту животне средине. Општа је оцена да је степен остварене сарадње у заједничким надзорима са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе на веома високом нивоу. Није било негативних појава током заједничких инспекцијских надзора, осим у једном случају, који је одговарајућом координацијом превазиђен.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области заштите од удеса за 2022. годину, извршени су редовни инспекцијски надзори Севесо постројења који се налазе на територији Републике Србије.

Прелиминарна листа Севесо постројења у току 2022. године садржала је укупно 112 Севесо постројења и то: 47 постројења вишег и 65 постројења нижег реда.

Инспекцијски прегледи су обухватили контролу по контролним листама Система управљања безбедношћу и осталим контролним листама које се налазе на сајту министарства, страници инспекције, и доступне су оператерима за примену и коришћење. Током надзора код свих Севесо оператера извршена је процена ризика у складу са Алатом за процену ризика и одређивање приоритета севесо оператера који се налази на сајту министарства и доступан је оператерима за потребе самоконтроле. Током инспекцијског надзора примењен је и „Алат за сабирање количина опасних материја применом додатних критеријума за одређивање врсте документа које израђује оператер Севесо постројења“ на основу кога је извршен попис опасних материја и извршена њихова накнадна тачна идентификација.

Поред редовних инспекцијских надзора, вршени су и ванредни инспекцијски надзори по захтевима надзираних субјеката, по захтевима других државних органа (Министарства унутрашњих послова, Агенције за заштиту животне средине и др.) као и по различитим поднесцима поднетим од стране грађана, група грађана, невладиних организација, удружења и других организација.

Такође, у току 2022. године, поред редовних и ванредних инспекцијских надзора, вршени су и контролни инспекцијски надзори, у циљу контроле извршења наложених мера и отклањања утврђених незаконитости у пословању и поступању надзираних субјеката.

Осим редовних инспекцијских послова инспектори Одсека за удесе учествовали су у раду Техничких комисија за преглед докумената Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који израђују севесо оператери вишег реда.

Инспектори Одсека за удесе укупно су извршили 284 инспекцијска надзора, од чега је 96 редовних; 148 ванредних, 4 мешовита, 27 контролних инспекцијских надзора, 1 инспекцијски надзор код нерегистрованих и 8 службених саветодавних посета, из различитих области заштите животне средине.

У области контроле заштите од хемијског удеса укупно је извршено 158 инспекцијских надзора, од чега је 96 редовних; 25 ванредних, 4 мешовита, 25 контролних инспекцијских надзора и 8 службених саветодавних посета.

❖ Област контроле хемикалија и биоцидних производа

У складу са Годишњим планом инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области контроле хемикалија и биоцидних производа, контрола је вршена код привредних субјеката који су произвођачи, увозници, дистрибутери и даљи корисници хемикалија и биоцидних производа у виду инспекцијских акција које су за 2022. годину планиране и вршене континуално, током целе године са дефинисаним називима акцијске контроле: контрола детергената, антифриза, средстава за ветробранска стакла, упис биоцидних производа и сл.

Критеријум одабира привредних субјеката за инспекцијске кампање су оне фирме које су дистрибуирале највеће количине хемикалија, обзиром да је то и директно мерило заступљености тих хемикалија на нашем тржишту. Са тим у вези, у 2022. години извршене су контроле:

- 1) Садржаја и достављања безбедносног листа хемикалија и биоцидних производа
- 2) Обележавања хемикалија и биоцидних производа

- 3) Стављања у промет биоцидних производа за које је раније исходовано решење о упису биоцидног производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа
- 4) Уписа биоцидних производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа према сазнању инспекције нерегистровани привредни субјекти
- 5) Вођења прописане евиденције о хемикалијама и уписа хемикалија у Регистар хемикалија.

У оквиру акције уписа биоцидних производа у Привремену листу биоцидних производа за достављање техничког досијеа, сврха акцијске контроле била је контрола и евидентирање евентуалних нерегистрованих привредних субјеката у складу са Законом о инспекцијском надзору.

У 2022. години, инспектори Одсека за хемикалије укупно су извршили 253 инспекцијска прегледа, од чега је 109 редовних; 102 ванредна и 42 контролна инспекцијска надзора из различитих области заштите животне средине. Инспекцијских надзора код нерегистрованих привредних субјеката није било.

У области контроле хемикалија и биоцидних производа, у току 2022. године, извршено је укупно 143 инспекцијска надзора код привредних субјеката које стављају хемикалије и/или биоцидне производе на тржиште Републике Србије (111 област хемикалија и 32 област биоцидних производа), од чега је: 99 редовних, 5 ванредна и 39 контролних надзора. Инспекцијских надзора код нерегистрованих привредних субјеката није било.

У складу са Законом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању, у току 2022. године, извршено је укупно 5 ванредних инспекцијских надзора.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

У складу са Годишњим планом инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, инспектори за заштиту животне средине Одељења за индустрију, извршили су:

Редовне инспекцијске надзоре:

- 1) постројења за која је издата интегрисана дозвола (у даљем тексту IPPC постројења)
- 2) постојећих постројења која подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе
- 3) централних постројења за пречишћавање отпадних вода
- 4) правних лица и предузетника који испуштају отпадне воде у реципијент или систем јавне канализације
- 5) у области контроле управљања опасним отпадом код произвођача отпада
- 6) у области контроле загађивања ваздуха код објеката у надлежности републичке инспекције за заштиту животне средине
- 7) у области контроле емисије буке у животну средину код објеката у надлежности републичке инспекције за заштиту животне средине
- 8) спровођења услова и мера заштите животне средине из одлуке министарства, којом је дата сагласност на студију о процени утицаја на животну средину, односно спровођење прописаних минималних критеријума заштите животне средине из одлуке да није потребна израда студије

Поред редовних инспекцијских надзора, вршени су и ванредни надзори по захтевима надзираних субјеката за утврђивање испуњености услова заштите животне средине за обављање енергетске делатности, по захтевима Управе за аграрна плаћања за контролу испуњености услова у области заштите животне средине за правна лица, предузетнике и пољопривредна газдинства који остварују право на ИПАРД подстицаје, по захтевима других државних органа (Основних јавних тужилаштава, Министарства унутрашњих послова-Јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Агенције за заштиту животне средине и др.), као и по пријавама на загађење животне средине поднетим од стране грађана, група грађана, невладиних организација и других организација, а у областима заштите ваздуха, заштите од буке, процене утицаја на животну средину, у области управљања отпадом и отпадним водама.

У 2022. години, инспектори за заштиту животне средине, Одељења за индустрију, укупно су извршили 884 инспекцијских надзора из различитих области заштите животне средине, од чега су извршена: 239 редовна инспекцијска надзора по Годишњем плану инспекцијских надзора; 438 ванредна инспекцијска надзора; 29 мешовитих инспекцијска надзора; 169 контролних инспекцијска надзора. У 2022. години извршено је и 9 допунских инспекцијских надзора.

❖ Област управљања отпадом

У току 2022. године, у складу са Годишњим планом инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине у области управљања отпадом за 2022. годину којим је планирано 360 редовних и ванредних инспекцијских надзора, вршени су редовни инспекцијски надзори код оператера који поседују дозволе за управљање отпадом (сакупљање, транспорт, складиштење и третман отпада) издате од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине, као и ванредни инспекцијски надзори: по захтевима оператера који конкуришу за доделу подстицајних средстава на основу објављених Јавних конкурса за доделу подстицајних средстава за поновну употребу и искоришћење отпада као секундарне сировине, или за добијање енергије, у вези издавања потврђујућих налаза да су оператери постројења поновно искористили, рециклирали, односно третирали отпад у периоду за који је захтев поднет; по захтевима надлежног органа за издавање дозвола за прекогранично кретање отпада у вези поднетих захтева привредних субјектата који врше увоз и извоз отпада ради утврђивања испуњености услова за прекогранично кретање (увоз/извоз) отпада; нерегистрованих субјектата; као и по захтевима надлежног органа за издавање дозвола за управљање отпадом за утврђивање испуњености услова за рад постројења за управљање отпадом ради добијања дозвола за управљање отпадом.

Редовни инспекцијски надзори вршени су са издатим налозима за инспекцијски надзор и надзирани субјекти су о планираним инспекцијским надзорима обавештени на прописани начин и у прописаним роковима, сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору.

У 2022. години извршено је 650 инспекцијских надзора привредних субјектата и то: 21 редован инспекцијски надзор, 142 ванредна инспекцијска надзора, 313 ванредна утврђујућа инспекцијска надзора, 123 ванредних потврђујућих инспекцијских надзора, 8 допунских инспекцијских надзора, 39 контролних инспекцијских надзора, 3 инспекцијска надзора предузимања хитних мера и 1 саветодавна посета.

У првој половини 2022. године, од стране инспектора за заштиту животне средине Одсека за опасан и остали отпад вршено је теренско праћење активности на реализацији Уговора за набавку услуга измештања и трајног збрињавања опасног отпада на територији Републике Србије и то у Београду, Шапцу, Новом Саду, Крагујевцу. Инспектори који су присуствовали радовима на измештању опасног отпада, сачињавали су службене белешке

којим су констатовали спровођење тренутних активности на терену. Службене белешке достављене су Стручној комисији за праћење реализације Уговора о јавној набавци услуге измештања и трајног збрињавања опасног отпада на територији Републике Србије.

❖ Област заштите природе

Током 2022. године настављен је континуитет у контролама правних субјеката, а и њихово пословање је управним мерама доведено у висок ниво усклађености са законом. Субјекти се у великој мери обраћају инспекторима у вези са сваком недоумицом у њиховом пословању, како би евентуални пропусти били исправљени и како би њихов рад био у складу са прописима из надлежности Министарства заштите животне средине.

У 2022. години, инспектори за заштиту животне средине, Одсека за природу, укупно су извршили 690 инспекцијских надзора из различитих области заштите животне средине, од чега су извршена: 217 редовна инспекцијска надзора; 420 ванредна инспекцијска надзора; 6 контролних инспекцијска надзора, 45 превентивних инспекцијских надзора и 2 инспекцијска надзора над нерегистрованим субјектима.

4) Број откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције)

Током 2022. године Инспекција за заштиту животне средине поступала је у складу са својим правима, дужностима и овлашћењима у случајевима у којима је на основу утврђеног чињеничног стања доносила решења према надзираним субјектима за спровођење мера заштите животне средине, сагласно законским прописима из области заштите животне средине.

Инспектори су извршили инспекцијске надзоре у различитим областима животне средине, током којих су откривали и кроз налагање мера отклањали, или битно умањили настале штетне последице по животну средину.

Инспекција је наложила спровођење 415 мера за отклањање уочених незаконитости, изрекла 34 забране вршења активности и и донела 10 мера о привременом одузимању.

У току 2022. године инспектори за заштиту животне средине су извршили велики број ванредних инспекцијских надзора, који се превасходно односе на:

- захтеве Агенције за заштиту животне средине по питању контроле обвезника пријављивања података у Национални регистар извора загађивања, и то:
 - производима стављеним на тржиште Републике Србије који после употребе постају посебни токови отпада. Републичка инспекција за заштиту животне средине је обрадила укупно 285 обвезника пријаве података у Национални регистар извора загађивања о увезеним и/или произведеним производима који након употребе постају посебни токови отпада, за категорију возила. Ванредни инспекцијски надзори извршени су код 175 обвезника, док код 110 обвезника није било могуће извршити надзоре, из различитих разлога.
 - производима стављеним на тржиште Републике Србије, за које постоји обавеза плаћања накнаде за посредно загађење вода (минерална ђубрива са азотом, средства за заштиту биља и детергенти са фосфатима). Републичка инспекција за заштиту животне средине је извршила инспекцијске надзоре у области посредног загађења вода на територији Републике Србије код 165 привредних субјеката који су регистровани за производњу или увоз минералних ђубрива са азотом, средстава за заштиту биља и детергената са фосфатима.

- захтеве Јединице за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Министарства унутрашњих послова, као и БИА РС, који се односе на заједничке инспекцијске надзоре у области контроле и поступања са опасним и осталим отпадом. Поред наведеног, Јединица за спречавање еколошког криминала и заштиту животне средине, Министарства унутрашњих послова, иницирала је заједничке инспекцијске надзоре, са републичком инспекцијом за заштиту животне средине и у области контроле загађивања вода у оквиру ЕВРОПОЛ-ових међународних оперативних активности за 2022. годину, ЕМРАКТ ОА 2.2 "Trash" и „ЕМРАС ОА 6.2. У току 2022. године, у оквиру наведених акција извршене су заједничке контроле код укупно 87 надзираних субјеката.
- захтеве привредних субјеката за издавање налаза о испуњености услова из прописа у области заштите животне средине за добијање енергетске лиценце, у складу са Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији; укупан број инспекцијских надзора за енергетску лиценцу је 39.
- Акцију инспекцијских надзора у ауто-сервисима на територији Града Београда: Републичка инспекција за заштиту животне средине је, у периоду од 08.11 - 09.12.2022. године, извршила инспекцијске надзоре код 186 привредних субјеката, на територији града Београда, везано за поступање са отпадним моторним уљем, сходно одредбама члана 26. Закона о управљању отпадом и његовим подзаконским прописима. Од наведена 186 привредна субјекта, утврђено је да њих 81 не обавља сервисирање возила по питању замене моторног уља, већ се ради о обављању делатности: технички преглед, вулканизер, центрирање трапа, електроника возила, издувни системи, прање и полирање, поправка лимарије, фарбање, да су у ликвидацији или нису нађени на датој адреси. У инспекцијском надзору преосталих 105 привредних субјеката, који обављају делатност сервисирања возила, незаконитости нису утврђене у 8 случајева. Код 97 ауто-сервиса констатоване су незаконитости у управљању отпадним моторним уљима. Од тог броја, 3 ауто-сервиса користила су котао за грејање на отпадно уље, против којих су поднети захтеви за покретање прекршајног поступка надлежном судском органу и сачињена су решења о забрани термичког третмана отпада са налогом о предаји отпадног уља овлашћеном лицу.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У току 2022. године код севесо оператера забележена су два удеса и то:

- У септембру 2022. године код оператера Tigar Tyres“ д.о.о. Пирот, када је у поступку чишћења резервоара дошло до истицања мазута у бетонску танквану. Том приликом танквана је прихватила целокупан изцурео садржај (око 23 t).
- У октобру 2022. године код оператера ХИПОЛ д.о.о. Оџаци, када је у Погону за производњу полипропилена дошло до пожара. Од последица повреда трагично је преминуо један запослени.

❖ Област заштите природе

У току 2022. године обављани су ванредни инспекцијски надзори код физичких лица којима је начињена штета од строго заштићених врста дивљих животиња. Сачињавањем записника о томе да су та физичка лица предузела све неопходне мере ради спречавања настанка штета од строго заштићених врста дивљих животиња, учињен је корак ка остваривању права и интереса физичких лица на надокнаду штете у складу са законом. Обављено је укупно 39 инспекцијских надзора.

У току 2022. године Инспекција за заштиту животне средине у области заштите природе је обављала инспекцијске надзоре у правцу спречавања или битног умањења вероватног настанка штетних последица по законом заштићена природна добра (заштићене и строго

заштићене дивље биљне и животињске врсте). Пронађене повређене, као и одузете живе јединке заштићених и строго заштићених дивљих животињских врста које су држане у заточеништву супротно закону, које су пронађене или које су биле предмет нелегалног промета, смештане су у прихватилишта. Такође, републичка инспекција за заштиту природе је учествовала и координисала у збрињавању повређене заштићене дивље врсте – јединке риса и његовог враћања у природу после опоравка.

5) Број утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима

У 2022. години, инспектори за заштиту животне средине извршили су 18 самосталних и 23 заједничка инспекцијска надзора код нерегистрованих привредних субјеката и према истима је поступано у складу са Законом о инспекцијском надзору и другим посебним законима из области заштите животне средине.

6) Мере предузете ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховом дејству

У складу са Законом о инспекцијском надзору, у циљу уједначавања рада инспектора за заштиту животне средине у надзорима су коришћене контролне листе, које се налазе на сајту министарства и доступне су свим оператерима за потребе самоконтроле.

❖ Област координације поверених послова

Годишњим Планом за 2022. годину, предвиђени су заједнички инспекцијски надзори са инспекторима јединица локалне самоуправе.

Током 2022. године, Одељење за поверене послове, Одсек за координацију поверених послова је вршило заједничке инспекцијске надзоре са инспекцијама за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе по три основа:

- 1) координисане акције, у складу са годишњим планом Одељења за поверене послове;
- 2) заједнички надзори на основу указане потребе, која произилази из координације поверених послова инспекцијама за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе;
- 3) заједнички надзори, као вид обуке инспектора.

1. Кординисане акције према Годишњем плану Одељења за поверене послове

У складу са одобреним планом Координационе комисије Владе Републике Србије, инспектори Одељења за поверене послове, Одсека за координацију поверених послова, вршили су заједничке надзоре са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе.

У 2022. години извршено је укупно 50 заједничких надзора са инспекторима јединица локалне самоуправе у следећим областима: област заштита вода од загађења; студија о процени утицаја на животну средину, управљање отпадом, заштита од буке и заштита ваздуха.

2. Координација инспекцијских надзора према указаним потребама

Заједнички надзори, реализовани на основу указане потребе током координације поверених послова нису честа појава. Уобичајено се практикују када је:

- неопходно непосредно утврдити чињенично стање које излази из оквира надлежности инспектора за заштиту животне средине јединице локалне самоуправе.
- по захтеву поступајућег инспектора (комплексан надзор, незадовољство странке ...).

- Заједнички надзори са инспекторима за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе су се показали као добар инструмент у оспособљавању инспектора за инспекцијске надзоре у областима у којима нису имали активности до сада.

Доминантна активност по наведеном је контрола испуњености услова из области заштите животне средине и ЕУ услова за надзиране субјекте који остварују право на ИПАРД подстицаје.

3. Обука инспектора

Министарство заштите животне средине, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини, Одељење за поверене послове у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и Заштитником грађана, преко пројекта Швајцарске агенције за развој у периоду од јуна до новембра текуће године спровело је обуку инспектора за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе. Обуке су организоване у седам градова и општина на којима је присуствовало више од 140 учесника, из преко 90 јединица локалне самоуправе.

На одржаним обукама инспектори за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе упознати су са начином поступања по захтевима у вези реализације ИПАРД Програма у циљу утврђивања испуњености услова у области заштите животне средине уређеним националним законодавством сагласно споразуму закљученим између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке пољопривреди и руралном развоју (ИПАРД).

На обукама је презентован и нови Закон о заштити од буке, као и измењена Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање.

Инспекторима је презентован и садржај будућег Извештаја о раду инспекција за заштиту животне средине локалних самоуправа у области поверених послова инспекцијског надзора, који је у плану Министарства заштите животне средине, Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини, Одељења за поверене послове, да се по први пут припреми за ову календарску годину. Планиран Извештај биће припремљен у сарадњи са инспекторима на основу реализације планираних активности.

Обуку је припремило и реализовало Одељење за поверене послове, Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини са републичким инспекторима за заштиту животне средине.

7) Остварење плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор

Полазећи од обавезе која проистиче из члана 10. Закона о инспекцијском надзору, сачињен је Годишњи план инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, који је одобрен од стране Координационе комисије Владе Републике Србије.

Редовни инспекцијски надзори вршили су се према контролним листама, које су објављене на интернет страни министарства.

У складу са наведеним плановима инспекцијских надзора, инспектори су поред редовних, обављали и ванредне инспекцијске надзоре.

❖ Област координације поверених послова

Анализом остварених резултата, реализација Плана инспекцијских надзора у области поверених послова за 2022. годину је извршена у потпуности.

У 2022. години инспекцији за заштиту животне средине достављане су представке преко писарнице и електронском поштом, које су се односиле на све области заштите животне средине.

Све представке су обрађене и исте достављене надлежним инспекцијама у јединицама локалне самоуправе, или покрајинској инспекцији на поступање у складу са њиховим овлашћењима. За представке, које су се односиле на надлежност инспектора за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе и аутономне покрајине, којима су послови инспекцијског надзора поверени, тражен је извештај о предузетим мерама у вези навода из представки подносиоца. Подносиоци представки су обавештавани о прослеђивању истих надлежној инспекцији јединица локалне самоуправе, или аутономне покрајине на поступање. Одељење за поверене послове је у 2022. години обрадило 440 представки.

Годишњи планови инспекција за заштиту животне средине аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе достављени су на мишљење Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини. Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је анализом достављених планова дао позитивно мишљење за Годишњи план Покрајинске инспекције за заштиту животне средине и позитивно мишљење за Годишње планове инспекција за заштиту животне средине у 102 јединица локалне самоуправе, који су у складу са Законом о инспекцијском надзору.

Такође, у 2022. години анализирано је 106 годишњих извештаја за поверене послове инспекцијског надзора и за које је дата сагласност у складу са Законом о инспекцијском надзору.

❖ Област заштите земљишта и несанитарних депонија

У складу са годишњим Планом у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2022. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2022. години: 28
- Број планираних редовних инспекцијских надзора: 15
- Број реализованих редовних инспекцијских надзора: 15
- Број планираних ванредних инспекцијских надзора: 10%
- Број реализованих ванредних инспекцијских надзора: 3
- Број контролних инспекцијских надзора: 10

Реализација Плана у области заштите земљишта и контроле несанитарних депонија за 2022. годину: 100 %.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите земљишта и контрола несанитарних депонија за 2022. годину учествовала су 2 (два) републичка инспектора за заштиту животне средине.

❖ Област заштите од буке

У складу са годишњим Планом у области заштите од буке за 2022. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2022. години: 30
- Број ванредних инспекцијских надзора: 18

- Број контролних инспекцијских надзора: 12

Реализација Плана у области заштите од буке за 2022. годину: 100 %.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од буке за 2022. годину учествовао је један републички инспектор за заштиту животне средине и шеф Одсека.

❖ Област заштите од нејонизујућих зрачења

У складу са годишњим Планом у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2022. годину, извршени су:

- Број инспекцијских надзора у 2022. години: 22
- Број планираних редовних инспекцијских надзора: 16
- Број реализованих редовних инспекцијских надзора: 16
- Број планираних ванредних инспекцијских надзора: 10%
- Број реализованих ванредних инспекцијских надзора: 2
- Број контролних инспекцијских надзора: 4

Реализација Плана у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2022. годину: 100 %.

На реализацији годишњег Плана инспекцијских надзора у области заштите од нејонизујућих зрачења за 2022. годину учествовао је један републички инспектор за заштиту животне средине и шеф Одсека.

❖ Област интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања

Инспекцијски надзори надзираних субјеката и њихових постројења (изузев постројења која се контролишу само према Закону о водама) вршени су у складу са Годишњим и оперативним планом инспекцијских надзора, који се сачињава коришћењем алата за процену ризика. На овај начин су постављени приоритети у контроли великих загађивача, односно ИРПС постројења и извршено је разврставање надзираних субјеката у 4 нивоа опасности: критичан ризик (3 постројења), висок ризик (5 постројења), средњи ризик (24 постројења) и низак ризик (24 постројења). У зависности од степена ризика, разликује се и учесталост вршења редовних инспекцијских надзора у току једне године: критичан ризик (4 пута годишње), висок ризик (3 пута годишње), средњи ризик (2 пута годишње) и низак ризик (1 годишње). Планиран обим редовних инспекцијских надзора у 2022. години, у ИРПС постројењима износи 99 инспекцијских надзора. Поред наведеног, планирани су и редовни инспекцијски надзори постројења, објеката и активности који поседују услове и мере заштите животне средине, прописане Студијом о процени утицаја на животну средину, као и надзори над постројењима и активностима који се контролишу само према Закону о водама, Закону о управљању отпадом и Закону о заштити ваздуха (укупно 150).

Реализација Годишњег плана редовних инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања за 2022. годину: 100%.

Број инспекцијских надзора у 2022. години: 884

- Број редовних инспекцијских надзора у 2022. години: 239
- Број ванредних инспекцијских надзора у 2022. години: 438
- Број мешовитих инспекцијских надзора у 2022. години: 29
- Број контролних инспекцијских надзора у 2022. години: 169
- Број допунских инспекцијских надзора у 2022. години: 9

Приликом израде годишњег плана инспекцијских надзора за 2022. годину у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, предвиђено је да ће број ванредних инспекцијских надзора да износи 40%, од укупног броја реализованих инспекцијских надзора током 2022. године, узимајући у обзир анализу стања вршења инспекцијских надзора у претходним годинама. Овакво стање ствари, пре свега је условљено много већим бројем захтева привредних субјеката и других надлежних органа, за вршење ванредних инспекцијских надзора из прописа у области заштите животне средине. Такође, стално подизање свести о потреби заштити животне средине у последњим годинама доприноси великом броју представки и пријава, које подносе грађани, удружења грађана и невладине организације.

У току 2022. године, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања, проценат вршења ванредних надзора износи 49,5% од укупног броја извршених инспекцијских надзора.

Обзиром на горе речено, може се констатовати да је у потпуности реализован План инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, у области интегрисаног загађења и заштите животне средине од загађивања.

❖ Област заштите од хемијског удеса

У области контроле заштите од хемијског удеса код севесо постројења, планирано је да се у току 2022. године најмање једном годишње изврши редован теренски и канцеларијски надзор севесо оператера вишег реда на територији Републике Србије, што је у складу са захтевом севесо директиве да се контрола севесо постројења вишег реда врши једном годишње без обзира да ли је истим издата сагласност на Извештај о безбедности и План заштите од удеса. Везано за контролу севесо постројења нижег реда, користећи Алат за процену ризика и одређивање приоритета, извршена је процена ризика и утврђивање нивоа ризика севесо оператера. Према утврђеном нивоу ризика, извршено је њихово прелиминарно рангирање. У току 2022. године вршена је контрола документа Политика превенције удеса у свим случајевима у којима наведени документ не садржи све елементе који су предвиђени Правилником о садржини Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“ бр. 41/10).

Осим редовних инспекцијских послова инспектори Одсека за удесе учествовали су у раду Техничких комисија за преглед докумената Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који израђују севесо оператери вишег реда.

Годишњим планом за 2022. годину, изведен је проценат да се за потребе вршења ванредних надзора издвоји 10% укупног времена. У току 2022. године, у Одсеку за удесе, проценат вршења ванредних надзора износио је 52,1% укупног времена, услед ангажовања инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине (посебни токови отпада, опасан отпад из ауто сервиса, ИПАРД и сл). Иначе, у области контроле заштите од хемијског удеса у току 2022. године остварен је проценат ванредних инспекцијских 15,8 %, од укупног броја надзора у овој области.

Непланирано ангажовање инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине, захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора како би се остварила реализација Плана инспекцијског надзора у области заштите од хемијског удеса за 2022. годину у потпуности.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

Реализација Плана Инспекције за заштиту животне средине у области заштите од хемијског удеса за 2022. годину остварена је 100 %.

Број инспекцијских надзора у 2022. години: 158
Број редовних инспекцијских надзора у 2022. години: 96
Број ванредних инспекцијских надзора у 2022. години: 25
Број мешовитих инспекцијских надзора у 2022. години: 4
Број контролних инспекцијских надзора у 2022. години: 25
Број превентивних деловања у 2022. години: 8

❖ Област контроле хемикалија и биоцидних производа

У складу са Годишњим Планом инспекцијског надзора у области контроле хемикалија и биоцидних производа, инспекција за заштиту животне средине вршила је планиране инспекцијске надзоре, а према утврђеним акцијама контроле и процењеном ризику рађено је одређивање приоритета привредних субјеката за потребе контроле хемикалија и биоцидних производа.

На основу сачињеног и одобреног Плана инспекцијског надзора за 2022. годину планирано је да инспектори Одсека за хемикалије поред редовних инспекцијских надзора, обављају и ванредне инспекцијске надзоре. Такође, планом је изведен проценат да се за потребе вршења ванредних надзора издвоји 10% укупног времена. У току 2022. године, у Одсеку за хемикалије, проценат вршења ванредних надзора износио је 40,3% укупног времена, услед ангажовања инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине (посебни токови отпада, опасан отпад из ауто сервиса, ИПАРД и сл). Иначе, у области контроле хемикалија и биоцидних производа у току 2022. године било је укупно 5 ванредних инспекцијских надзора, односно 3,5 % од укупног броја надзора у овој области.

Непланирано ангажовање инспектора овог одсека у ванредним инспекцијским контролама из других области заштите животне средине, захтевало је додатне напоре и ангажовање инспектора како би се остварила реализација Плана инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине у области контроле хемикалија и биоцидних производа за 2022. годину у потпуности. Реализација плана остварена је 100 %.

Број инспекцијских надзора у 2022. години: 143
Број редовних инспекцијских надзора у 2022. години: 99
Број ванредних инспекцијских надзора у 2022. години: 5
Број контролних инспекцијских надзора у 2022. години: 39

У складу са Законом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању, у току 2022. године, извршено је укупно 5 ванредних инспекцијских надзора.

❖ Област управљања отпадом

На основу сачињеног и одобреног Плана инспекцијских надзора инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину, планирано је да инспектори за заштиту животне средине у области управљања отпадом обављају редовне и ванредне инспекцијске надзоре.

Редовни инспекцијски надзори оператера који поседују дозволе за управљање отпадом (сакупљање, транспорт, складиштење и третман отпада), издате од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине, вршени су у складу са Годишњим планом контроле наведених оператера и приоритетима у контроли оператера за управљање отпадом сходно извршеном разврставању у четири нивоа ризика: критичан, висок, средњи и низак ризик. Динамика и учесталост редовног инспекцијског надзора утврђује се зависно од процењеног степена ризика, тако да је препоручен број редовних инспекцијских надзора дат према степену ризика: критичан ризик - најмање 2 инспекцијска надзора у току године, висок ризик - најмање два инспекцијска надзора у току 18 месеци, средњи ризик - најмање један инспекцијски надзор у току 15 месеци и низак ризик - најмање један инспекцијски надзор у току 18 месеци.

Планирано је да очекивани обим ванредних инспекцијских надзора буде до 80 % од укупно извршених инспекцијских надзора.

У току 2022. године обим ванредних инспекцијских надзора у односу на укупан број обављених редовних и ванредних инспекцијских надзора у области управљања отпадом износио је преко 90 %.

У области надзора прекограничног кретања отпада у 2022. години, надлежни орган Министарства заштите животне средине достављао је захтеве Одељењу за отпад, амбалажу и амбалажни отпад за вршење ванредних утврђујућих инспекцијских надзора оператера, подносиоца захтева за добијање дозвола за прекогранично кретање отпада, ради утврђивања испуњености услова за увоз, везано за испуњеност услова за рад постројења за прераду увезеног отпада, као и извоз отпада сходно складишним капацитетима постројења у коме се отпад припрема за извоз, ради добијања дозвола за увоз, односно извоз различитих врста опасног и неопасног отпада где је, по сваком појединачном захтеву, инспекција поступала и констатовала испуњеност услова са аспекта заштите животне средине везано за поступање по мерама заштите животне средине.

Реализација Плана Одељења за отпад, амбалажу и амбалажни отпад за 2022. годину је 100 %.

Разлози већег броја извршених ванредних инспекцијских надзора у односу на редовне инспекције надзоре су недовољни људски капацитети у области надзора управљања отпадом, велики број достављених захтева од стране надлежног органа за издавање дозвола за увоз/извоз отпада, поднетих од стране привредних субјекта, већи број поднетих захтева од стране других органа и организација, пријава грађана, невладиних организација и др, као и теренско праћење активности на реализацији Уговора за набавку услуга измештања и трајног збрињавања опасног отпада на територији Републике Србије од стране инспектора Одсека за опасан и остали отпад, чиме је онемогућено вршење планираног броја редовних надзора у складу са усвојеним годишњим планом.

Инспектори Одељења за отпад, амбалажу и амбалажни отпад су, у току 2022. године у већем броју вршили теренске инспекцијске надзоре али, у зависности од потреба и ситуација на терену, вршени су и теренски и канцеларијски инспекцијски надзори.

- Број инспекцијских надзора у 2022. години: 650
- Број редовних инспекцијских надзора у 2022. години: 21
- Број ванредних инспекцијских надзора у 2022. години: 142
- Број ванредних утврђујућих инспекцијских надзора у 2022. години: 313
- Број ванредних потврђујућих инспекцијских надзора у 2022. години: 123

- Број допунских инспекцијских надзора у 2022. години: 8
- Број контролних инспекцијских надзора у 2022. години: 39
- Број инспекцијских надзора ради предузимања хитних мера у 2022. години: 3
- Број службених саветодавних посета: у 2022. години: 1

❖ Област заштите природе

У складу са Годишњим Планом инспекцијског надзора Инспекције за заштиту природе за 2022. годину, извршени су:

- 1) Инспекцијски надзори код управљача заштићених подручја
- 2) Инспекцијски надзори код корисника заштићених подручја
- 3) Инспекцијски надзори код оператера који се баве прометом заштићених биљних и животињских врста
- 4) Инспекцијски надзори везани за спровођење ЦИТЕС конвенције
- 5) Инспекцијски надзори везани за поступање са заштићеним дивљим врстама
- 6) Инспекцијски надзори код држаоца заштићених врста дивљих животиња
- 7) Инспекцијски надзори у Зоо вртovima
- 8) Ванредни инспекцијски надзори – поступање оператера са производима који после употребе постају посебни токови отпада
- 9) Ванредни инспекцијски надзори – контрола достављања података за произведене или увезене детергенте са фосфатима, минерална ђубрива, односно средства за заштиту биља у Национални регистар извора загађивања
- 10) Ванредни инспекцијски надзори - контрола поступања оператера у погледу управљања са отпадним уљима насталим обављањем делатности сервисирања аутомобила

Број извршених инспекцијских надзора у 2022. години: 690

Број извршених редовних инспекцијских надзора у 2022. години: 217

Број извршених ванредних инспекцијских надзора (у области заштите природе) у 2022. години: 200

Број извршених ванредних инспекцијских надзора (поступање оператера са производима који после употребе постају посебни токови отпада, контрола достављања података за произведене или увезене детергенте са фосфатима, минерална ђубрива, односно средства за заштиту биља у Национални регистар извора загађивања и контрола поступања оператера у погледу управљања са отпадним уљима насталим обављањем делатности сервисирања аутомобила) у 2022. години: 220

Број извршених контролних инспекцијских надзора у 2022. години: 6

Реализација Плана Инспекције за заштиту животне средине у области заштите природе за 2022. годину остварена је 100 %.

8) Ниво координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције

Током 2022. године координација инспекцијског надзора инспекције за заштиту животне средине са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције, обављала се кроз рад у Радној групи за заштиту природних ресурса Координационе комисије Владе Републике Србије за усклађивање, координацију и унапређење инспекцијског надзора у одређеној области у Републици Србији којом и председава, руководилац инспекције за заштиту животне средине, помоћник министра.

Радна група за заштиту природних ресурса у 2022. години одржала је 3 састанка.

У оквиру Радне групе за заштиту природних ресурса у 2022. години, реализоване су заједничке акције са грађевинском инспекцијом, и то на подручју ПИО Власина у области бесправне градње у заштићеним подручјима.

❖ Област координације поверених послова

Један од основних циљева Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини је успостављање система, кроз координацију послова инспекцијског надзора поверених јединицама локалне самоуправе.

Имајући у виду број закона којима су поверени послови јединицама локалне самоуправе и недовољне капацитете, пре свега организационе и кадровске, примена прописа у пракси, у 2022. вршена је активна координација послова инспекцијског надзора. Било је евидентно да су органи локалне самоуправе препуштени сами себи у спровођењу прописа из области заштите животне средине који су им поверени, без успостављене јединствене процедуре поступања и контроле у претходним годинама, што је имало за последицу различитост у тумачењу и примени једних те истих одредби прописа у пракси.

С тим у вези, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је вршио координацију извршавања поверених послова инспекцијског надзора из делокруга надлежности инспекције за заштиту животне средине АП Војводине и јединица локалне самоуправе.

Републичка инспекција је на овај начин остваривала увид и утврђивала стање извршавања поверених послова и тако стекла сазнања и праву слику о појавама, отвореним и спорним питањима и проблемима у вршењу поверених послова инспекцијског надзора. Када је то било потребно, републичка инспекција за заштиту животне средине је издавала и одговарајуће инструкције инспекторима јединица локалне самоуправе и контролисала је извршавање издатих инструкција. Кроз контролу извршавања поверених послова остварује се увид у рад инспекције јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине, утврђује стање, указујући на пропусте и недостатке, пружајући потребна објашњења, савете и информације са преношењем потребних искустава и добре праксе.

У појединим јединицама локалне самоуправе нема професионалне самосталности инспектора заштите животне средине. Комуникација између надлежног органа локалне самоуправе за спровођење поступка процене утицаја, издавања дозвола и други поверени послови са инспекторима за заштиту животне средине у многим јединицама локалне самоуправе је слаба или нема једног или другог органа. Током реализације свих активности, ни у једном моменту није доведена у питање самосталност у поступању и одлучивању инспектора јединица локалне самоуправе.

9) Материјални, технички и кадровски ресурси које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултатима предузетих мера

Уочена је потреба за побољшањем материјално-техничких средстава и опреме, а све у циљу ефикаснијег и делотворнијег рада Инспекције за заштиту животне средине. Возила која су на располагању инспекторима старости су 10 и више година те су чести кварови на возилима, што отежава рад инспектора, односно вршење теренских инспекцијских надзора.

Свим инспекторима за заштиту животне средине обезбеђена су средства за рад (лаптоп рачунари и интернет).

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

На крају 2022. године у Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини било је укупно запослено 70 лица, од чега 57 инспектора за заштиту животне средине, од 86 систематизованих радних места за инспекторе за заштиту животне средине, према Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

10) Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције

Републички инспектори за заштиту животне средине у 2022. години у свему су се придржавали рокова прописаних Законом о инспекцијском надзору и Законом о општем управном поступку.

11) Законитост управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход)

На решења инспекције за заштиту животне средине у 2022. години уложено је 5 жалби и није уложена ни једна тужба.

12) Поступање у решавању приговора и притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања, уз посебно истицање броја поднетих приговора и притужби и области рада на које су се односили

У 2022. години поднета је 1 притужба на рад инспектора за заштиту животне средине, сходно члану 52. Закона о инспекцијском надзору, која је оцењена као неоснована.

13) Програми стручног усавршавања који су похађали инспектори, односно службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора (област стручног усавршавања и тематске целине програма обуке, као и број учесника у свакој тематској целини, а ако је по завршетку програма вршена провера знања учесника и подаци о оствареном успеху)

Током 2022. године инспектори за заштиту животне средине узели су учешће и у следећим обукама и стручним усавршавањима:

- 1) Обуке - eVOC Србија, Управљање VOC-овима и обавезе оператера – за активности: Heatset web offset штампа (топлотно подешени отисак); Ламинација дрвета и пластике и наношење лепка, Остала рото штампа, флексографија, рото сито штампа, јединица за ламинацију или лакирање;
- 2) Обука – МЗЖС, Имплементације Еколошко информационог центра gReact Ins, јануар 2022. године;
- 3) Обука – Привредна комора Србије, Нови Закон о биоцидним производима, март 2022. године;
- 4) Обуке - Националне Академије за јавну управу, и то: Примена ЗУП-а у пракси, Обука за попуњавање обрасца за попис административних захтева, Јавни наступ у онлајн окружењу, Вештине комуникације и професионалног понашања инспектора, Интерна и екстерна комуникација, Управљање временом и вођење састанака, Заштита података о личности, Тимови и тимски рад, Родна равноправност, Заштита узбуњивача, Писана комуникација, Технике за раст продуктивности, Учењем ка променама–буди промена, Пословна комуникација, Мобинг–спречавање и заштита од злостављања на раду, Управљање конфликтима, Увод у управљање квалитетом, Вредновање радне успешности, Агилно претраживање интернета;
- 5) Обука – КЕМИ Шведска и МЗЖС: „Управљање ризиком од хемикалија у Србији“, тема биоциди и третирни производи, 24. мај 2022.године;

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

- 6) Обуке Европске Агенције за хемикалије-ЕЧА и то: Hazard; Converting chemical data into IUCLID format; IUCLID 6, QSAR Toolbox Training, QSAR models for environmental fate and ecotoxicological endpoints;
- 7) Обука – IMPEL, CAED Project – други тренинг о практичном коришћењу водича и табеле за утврђивање еколошке штете;
- 8) Тронедељна обука тренера за инспекторе за заштиту животне средине у области контроле ИРПС постројења и Радионице о планирању инспекцијских надзора и третману отпадних вода, у оквиру пројекта ИЕД Србија „Имплементација Директиве о индустријским емисијама у Србији од 2021-2025“ - Технолошко-металуршки факултет, Привредна комора Србије и СИДА;
- 9) Обука - ОЕБС и МЗЖС, Правосудна академија: „Унапређење координације међу кључним актерима са циљем боље примене закона и процесуирања случајева еколошког криминала“
- 10) Радионица - „Престанак статуса отпада“; пројекат “Policy and Legal Advice Centre (PLAC III)” који води Министарство за европске интеграције;
- 11) Национална радионица о мониторингу и извештавању о трговини емисијама - ТАИЕХ - IPA, ENI – TRATOLOW, Привредна комора Србије, МЗЖС;
- 12) Обука о етици и интегритету - Агенција за спречавање корупције;
- 13) Обука - Пилот пројекат „Улога ученика у заштити животне средине“, Крушевац 28.01.2022. године и Севојно 18.03.2022. године (Министарство заштите животне средине и Министарство просвете, науке и технолошког развоја);
- 14) Обука - Коришћење система е-Инспектор (извештавање), On-line, Београд, 15.03.2022. године (Министарство државне управе и локалне самоуправе, Јединица за подршку Координационој комисији за инспекцијски надзор);
- 15) Конференција - Регионална научно-стручна конференција Животна средина и кривичноправни инструменти заштите (норма и пракса), Нови Сад 21.10.2022. године (Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Виш суд у Новом Саду и Адвокатска комора Војводине).

14) Иницијативе за измене и допуне закона и других прописа

Инспектори за заштиту животне средине осим инспекцијских надзора у 2022. години учествовали су у раду Радних група за израду закона и подзаконских аката из области заштите животне средине.

Инспектор за заштиту животне средине је заменик члана Националног координационог тела за борбу против ширења оружја за масовно уништење за период од 2021. до 2025. године (за спровођење Стратегије за спречавање ширења оружја за масовно уништење за период од 2021. до 2025. године, Националног акционог плана за примену резолуције 1540 Савета безбедности Уједињених нација о спречавању ширења оружја за масовно уништење и средстава за њихово преношење (НАП 1540)) оформљеног Одлуком Владе 05 Број: 02-10944/2021 од 2. децембра 2021. године и објављене у „Службеном гласнику РС”, бр. 117/21.

Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је пружао и стручну помоћ за преговарачко Поглавље 27. Животна средина и климатске промене, као и припрему мишљења на прописе и извештаје.

15) Мере и провере предузете у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему

Инспекција за заштиту животне средине је током 2022. године у свом раду активно користила јединствено функционално софтверско решење е-Инспектор за вођење Евиденција о

инспекцијском надзору и Регистар података о инспекцијском надзору, сагласно одредбама члана 43. Закона о инспекцијском надзору.

16) Стање у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора

❖ Област координације поверених послова

Законом о инспекцијском надзору, прописана је координација послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе. Закон о државној управи у члану 54. утврђује да послови инспекцијског надзора могу бити поверени органима аутономне покрајине, општине, града и града Београда. Чланом 47. Закона о државној управи, прописана су општа овлашћења у контроли поверених послова. Ова општа овлашћења у вршењу надзора над радом примењују се и на координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, чланом 12. став 12. Закона о инспекцијском надзору. У ову координацију спада и организовање тзв. заједничких акција републичких инспектора и инспектора јединица локалних самоуправа. Заштита животне средине у локалним самоуправама представља комплексан процес који захтева ангажовање обучених кадрова, одговарајућа финансијска средства за његово константно ефикасно спровођење. Имајући у виду број закона којима су поверени послови јединицама локалне самоуправе и недовољне капацитете, пре свега организационе и кадровске, указала се потреба за бољом координацијом послова инспекцијског надзора. Посебно су уочени проблеми са њиховом применом у пракси током 2016. године, када је ступио на снагу Закон о инспекцијском надзору, а који су били присутни и претходних година. Поверени послови су се извршавали без успостављене јединствене процедуре поступања и контроле, што је имало за последицу различитост у тумачењу и примени једних те истих одредби прописа у пракси.

Неуједначена примена прописа из области заштите животне средине у Републици Србији, у појединим случајевима изазвала је конфузију и незадовољство, са једне стране код оператера који су улагали у привредни развој, а са друге стране и незадовољство грађана којима је по Уставу загарантовано право да живе у чистој и здравој животној средини и да имају информације о томе.

Одељење за поверене послове врши координацију извршавања поверених послова са јасним задацима на успостављању и унапређењу координације поверених послова и планирању и спровођењу образовања инспектора за заштиту животне средине на свим нивоима. У јединицама локалне самоуправе се недовољно ради на усавршавању и јачању капацитета који су недовољни, без обука и образовања, поједине општине нису технички опремљене.

Од 145 јединица локалне самоуправе у Републици Србији њих 12 (дванаест) немају инспектора за заштиту животне средине, и то: Општина Црна Трава, Општина Сврљиг, Општина Рача, Општина Кнић, Општина Жабари, Општина Кучево, Општина Крупањ, Општина Сремски Карловци, Општина Беочин, Општина Оџаци, Општина Нови Кнежевац и Општина Мали Иђош.

Инспектори за заштиту животне у многим јединицама локалне самоуправе обављају и друге послове а најчешће, послове комуналног инспектора, затим грађевинског, саобраћајног, туристичког инспектора, као и послове референата за заштиту животне средине, и друге послове по налогу претпостављених.

У том смислу Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини је препознао потребу и значај унапређења координације и функционалности система поверених послова и предузео је низ активности, у складу са надлежностима на њиховом успостављању, како би се успешно спровела имплементација европских стандарда из различитих области заштите животне средине.

Те активности се пре свега односе на обуке инспектора и оне представљају важан корак за ефикасну, квалитетну и једнообразну примену прописа из области заштите животне средине, од стране свих органа на целој територији Републике Србије. Започети процес образовања инспектора за заштиту животне средине јединица локалне самоуправе од стране Сектора за надзор и превентивно деловање у животној средини неминовно ће водити до успостављања перманентног образовања инспекција за заштиту животне средине на свим нивоима и свих осталих чинилаца за јачање свести о заштити животне средине као питања свих питања, што ће захтевати максимално ангажовање свих стручних служби Министарства заштите животне средине, материјалне ресурсе и време.

17) Исходи поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција

У 2022. години инспектори за заштиту животне средине су поднели укупно 68 захтева за покретање прекршајног поступка, 15 пријава за покретање поступка за привредни преступ. Инспектори су у 13 случајева били позивани од стране поступајућих судских органа на суд да дају изјаве у својству сведока, донето је 38 пресуда, а инспектори су на једну пресуду уложили жалбу.

Табеларни приказ поступања правосудних органа:

Одељење/Одсек	Прекршајне пријаве	Пријаве за привредни преступ	Кривичне пријаве	Сведочење	Пресуда	Уложена жалба на пресуду
Одељење за индустрију	22	5	/	3	24	/
Одељење за поверене послове	5	/	/	1	2	/
Одељење за удесе и хемикалије	2	2	/	1	3	1
Одељење за отпад, амбалажу и амбалажни отпад	7	5	/	8	1	/
Одељење за заштиту биодиверзитета Одсек за природу	32	3	/	1	8	/
Σ	68	15	/	13	38	1

4. IMPEL МРЕЖА

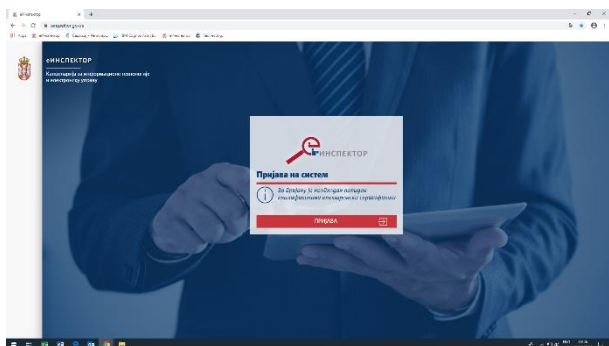
У оквиру IMPEL мреже, чији је пуноправни члан Министарство заштите животне средине, у 2022. години, поједини догађаји су одржани хибридно – део учесника је био физички присутан, а део је пратио виртуелно - „on-line“. Тако је у периоду од 28. до 30. новембра 2022. године одржана 24. Генерална скупштина IMPEL мреже у Прагу, Чешка Република. Најпре је дана 28. новембра одржан „хибридни“ састанак националних координатора мреже, коме је „on-line“ присуствовала национални координатор IMPEL мреже за Србију.

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

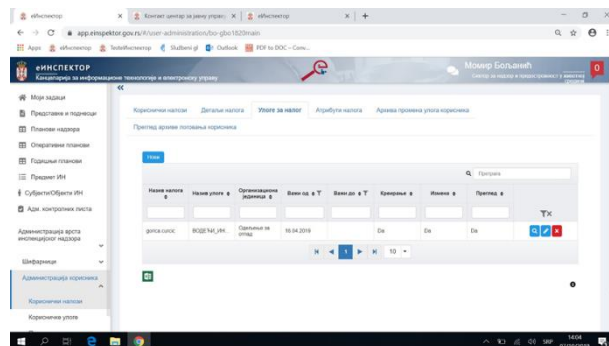
Такође, у оквиру активности IMPEL мреже, под окриљем пројекта National Peer Review Initiative Project – NPRI, у периоду од 17. – 19. октобра 2022. године у Лисабону, Португалија, организован је састанак чланова пројектног тима – представника Холандије, Италије, Румуније, Словачке, Грчке и Србије, у Агенцији за заштиту животне средине Португала, како би разговарали о унапређењу NPRI пројекта у тој земљи и дефинисали његове наредне кораке, а догађају је присуствовала национални координатор за Србију.

5. е-ИНСПЕКТОР

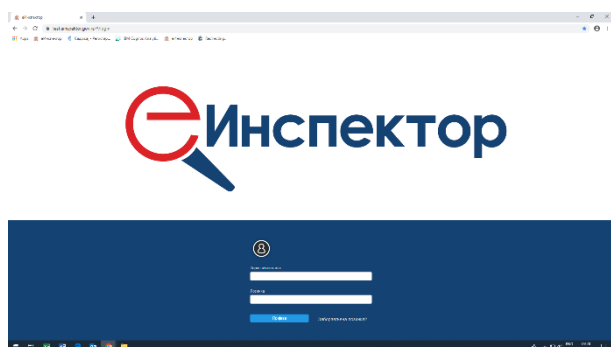
У 2022. години инспектори за заштиту животне средине користили су софтвер е-Инспектор.

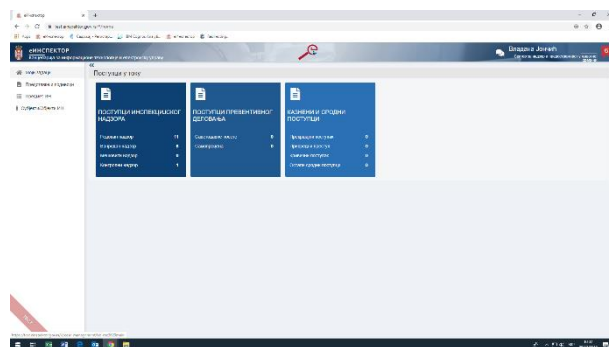
Продукција

Продукција

Тест

Тест

6. РАДНИ ЦИЉЕВИ

Годишњи циљеви инспектора за заштиту животне средине, утврђени су у складу са Законом о државним службеницима и Уредбом о вредновању радне успешности државних службеника, и то:

ГОДИШЊИ ЦИЉЕВИ ОДЕЉЕЊА ЗА АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ, ПРОЦЕНУ РИЗИКА И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ		БОДОВИ
1.	Унапређење административно-правних послова	50
2.	Унапређење методологије процене ризика	20

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

3.	Унапређење сарадње са правосудним органима, МУП-ом, Заштитником грађана и Повереником за информације од јавног значаја	10
4.	Израђени извештаји о годишњем учинку програма, планови извршења буџета и захтеви за финансирање програмских активности	10
5.	Продукционо коришћење информационог система еИнспектор	10

ГОДИШЊИ ЦИЉЕВИ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНДУСТРИЈУ, ОДЕЉЕЊА ЗА УДЕСЕ И ХЕМИКАЛИЈЕ, ОДЕЉЕЊА ЗА ОТПАД, АМБАЛАЖУ И АМБАЛАЖНИ ОТПАД И ОДЕЉЕЊА ЗА ЗАШТИТУ БИОДИВЕРЗИТЕТА		БОДОВИ
1.	Остварење плана инспекцијског надзора	50
2.	Унапређење мера ради уједначавања праксе инспекцијског надзора	20
3.	Унапређење превентивног деловања	10
4.	Продукционо коришћење информационог система еИнспектор	10
5.	Унапређење сарадње са правосудним органима, МУП-ом, Заштитником грађана и Повереником за информације од јавног значаја	10

ГОДИШЊИ ЦИЉЕВИ ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОВЕРЕНЕ ПОСЛОВЕ		БОДОВИ
1.	Унапређење координације извршавања поверених послова инспекцијског надзора	40
2.	Остварење плана инспекцијског надзора	30
3.	Унапређење мера ради уједначавања праксе инспекцијског надзора	10
4.	Продукционо коришћење информационог система еИнспектор	10
5.	Унапређење сарадње са правосудним органима, МУП-ом, Заштитником грађана и Повереником за информације од јавног значаја	10

7. ЗБИРНИ ПОДАЦИ О РАДУ

Инспекција за заштиту животне средине у 2022. години остварила је следеће збирне резултате на основу поступања свих инспектора за заштиту животне средине:

Активности		Број
Предмети		3934
Налози за инспекцијски надзор	Редовни	589
	Ванредни	1131
	Мешовити	24
	Допунски	6
Врсте инспекцијског надзора	Редовни	725
	Ванредни	1206
	Мешовити	34
	Ванредни - утврђујући	559
	Ванредни - потврђујући	129
	Допунски	18
	Контролни	313
	Хитно поступање	59
Облик инспекцијског надзора	Канцеларијски	840
	Теренски	392
	Канцеларијски и теренски	1844
Записник		2665
Службена белешка		647
Извештаји		159
Дописи		2528
Решења, жалбе и закључци	Наређене мере	415
	Забране	34
	Привремена одузимања	10
	Извршење решења	119
	Жалба на решење	5
	Закључак	70
Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима	Самостални надзор	18
	Заједнички надзор-са другим инспекцијама	23
	Записник	34
	Службена белешка	30
	Решења	27
	Извршење решења	2
	Жалба на решење	/
Превентивно деловање	Превентивни инспекцијски надзор	46
	Саветодавне посете	208
Пријаве	Прекршајна пријава	58
	Пријава за привредни преступ	15
	Кривична пријава	/
	Сведочења	13
	Пресуде	38
	Уложене жалбе на пресуде	/
Укупно налога		1750

Извештај о раду Инспекције за заштиту животне средине 2022

Укупно надзора	3384
Укупно превентивно деловање	254
Укупно записника	2699
Укупно службених белешки	677
Укупно решења	264
Укупно забрана	64

8. ДЕЛОТВОРНОСТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

- Инспекција за заштиту животне средине у 2022. години, у складу са својим надлежностима и овлашћењима, успешно је спровела прописане мере заштите животне средине.
- У 2022. години унапређено је јачање међусобне сарадње између инспекција и субјеката са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле, ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката, реализацијом заједничких акција.
- У 2022. години унапређена је координација у извршавању поверених послова.
- Такође, унапређена је сарадња са полицијским службеницима Министарства унутрашњих послова, Јединица за сузбијање еколошког криминала и заштиту животне средине.
- У 2022. години инспектори за заштиту животне средине поступали су по Плану инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2022. годину.
- У 2022. години је реализован План инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине.
- У 2022. години су реализовани постављени Радни циљеви.

9. ПОКАЗАТЕЉИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДЕЛОТВОРНОСТИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

- Неопходност повећања броја инспектора у Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини реализацијом запошљавања одобреног броја инспектора као предуслов за унапређење превентивног деловања и ефикаснијег спровођења мера заштите животне средине из области поступања.
- Обука и студијска путовања инспектора за заштиту животне средине на свим нивоима у циљу даљег усавршавања и оспособљавања за вршење инспекцијских надзора.
- Унапређење сарадње са правосудним органима, кроз учешће у заједничким обукама и семинарима, у циљу бољег превазилажења и решавања проблема из области заштите животне средине.
- Обука нових инспектора за коришћење и рад у софтверу е-Инспектор.

И поред свих уочених и објективно сагледаних ограничавајућих фактора, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини, у складу са Законом о инспекцијском надзору, са тренутним бројем инспектора и расположивим ресурсима, уложио је и улаже максималне напоре на промени свести, како јавности тако и надзираних субјеката, да превентивно деловање инспекцијског надзора има предност над репресивним, чиме се пружа подршка одрживом пословању и развоју привреде у складу са прописима, ради стварања повољнијег амбијента за инвестиције и пословање, уз очување животне средине.